

ПРЕДРАГ ДРАГУТИНОВИЋ

Биографија

Предраг Драгутиновић, син Драгутина, рођен је 11. фебруара 1972. у Београду. У Београду је завршио основну и средњу школу. Православни богословски факултет Универзитета у Београду уписао је школске 1991/92. Паралелно са Богословским факултетом уписује се и на одсек класичних наука Филозофског факултета Универзитета у Београду, где слуша четири семестра и редовно полаже испите. На Богословском факултету је дипломирао 6. августа 1996. са просечном оценом 9,78 и дипломским радом из предмета Свето писмо Новог завета на тему *Увод у посланицу Римљанима светог апостола Павла*, са оценом 10. Исте године добија НЕКС (Hilfswerk der Evangelischen Kirche der Schweiz) стипендију и одлази у Берн (Швајцарска) на једногодишње изучавање немачког језика и ближе упознавање савремене, западне библистике на Евангеличком теолошком факултету, где његов рад у току две године прати проф. др Улрих Луц (Ulrich Luz). Академске 1998. прелази на Старокатолички факултет Универзитета у Берну где са успехом окончава последипломске студије из области Свето писмо Новог завета, приложивши 1999. рад на тему *Један ка читаоцу (reader) оријентисани увод у Еванђеље по Марку*. Ментор на последипломским студијама био је др Урс фон Аркс (Urs von Arx), професор Новог завета на Старокатоличком факултету у Берну. Од 2003. наставља студије у Атини уз помоћ стипендије Светог синода Грчке православне цркве. После једногодишњег изучавања новогрчког језика, које приводи крају у јуну 2004. са испитном оценом 10, наставља докторске студије у Атини под научним покровитељством проф. др Христоса Караколиса. У Грчкој, у току четири године боравка, поред израде докторске дисертације, изучава старогрчки језик и савремену грчку библистику. Докторску тезу, под називом *Мисија и Комуникација у раном Хришћанству: путовања Хришћана као израз јединства Цркве у Новом завету и код Апостолских Отаца* са успехом одбранио 7. јуна 2008. на Православном Богословском факултету Универзитета у Београду. Страни језици којима влада су немачки, грчки и енглески.

Током 2002. и 2003. ради у Библиотеци Православног богословског факултета. За избор у звање доцента на Православном Богословском факултету предложен је 7. октобра 2008, а изабран од стране стручног већа Универзитета у Београду маја 2009. Од тада ради као доцент на Катедри за ужу научну област Библистика – Свето писмо Новог завета, где предаје предмете Увод у Нови завет, Библијска ерминевтика, *Novum Testamentum Patristicum* и на мастер студијама Свет Новог завета. Године 2014. постаје ванредни професор.

Члан је престижних научних међународних организација SNTS (Studiorum Novi Testamenti Societas) и Colloquium Oecumenicum Paulinum (COP). Сарадник је на међународном пројекту Research Associate of SUNTRA (Stellenbosch University New Testament Research Association) и учесник на пројекту „Српска теологија у двадесетом веку“.

Гостујући наставник у Ерлангену (Еразмус програм, октобар 2017) и гост-научник у Регенсбургу (јануар 2017).

Управник Библијског института у Београду.

Члан редакције научног часописа Богословље и стручни рецензент у часописима Годишњак (Фоча), Теолошки погледи и Филотеос.

Библиографија

Књиге

1. *Мисија и комуникација у раном хришћанству* (2010) [18]
2. *Увод у Нови завет* (2010) [19]
3. *Који чита да разуме: теме из Светог Писма Новог Завета* (2015) [53]
4. *Interpretation of Scripture in the Orthodox Church. Engaging Contextual Hermeneutics in Orthodox Biblical Studies* (2018) [86]

А. Књиге, студије, огледи, чланци, рецензије, прикази

1997.

[1] „Увод у посланицу Римљанима светог апостола Павла“, *Банатски весник*, год. XVII, бр. 1-4 (1997) 43–53, год. XVIII, бр. 1-2 (1998) 46–54, XVIII, бр. 3-4 (1998) 41–53.

Уводне теме, место настанка посланице, време, адресати, теолошка порука.

2000.

[2] „*Auslegung der Bibel in orthodoxer und westlicher Perspektive*“, *Богословље*, год. XLIV (LVII), бр. 1-2 (2000) 205–209.

Приказ: *Auslegung der Bibel in orthodoxer und westlicher Perspektive*. Akten des westlich-östlichen Neutestamentler/innen-Symposiums von Neamt vom 4.-11. September 1998. Herausgegeben von James D. G. Dunn, Hans Klein, Ulrich Luz und Vasile Mihoc. WUNT (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament) 130, J. C. B. Mohr (Paul Siebek), Tübingen, 2000.

2002.

[3] „Еванђеље као књижевна врста: разматрања о Еванђељу по Марку у литерарно-историјском контексту“, *Богословље*, год. XLVI (LX), бр. 1 (2002) 53-69.

Еванђеље у контексту античке књижевности, одређивање литерарне врсте и њен значај за тумачење, јудејска и грчка позадина литерарне врсте Еванђеља, резиме на немачком.

[4] „Завршетак Еванђеља по Марку“, *Богословље*, год. XLVI (LX), бр. 1 (2002) 71-78.

Проблеми у критици текста, теолошка функција завршетка Еванђеља, кратко тумачење, резиме на немачком.

[5] „Пролог Еванђеља по Марку“, *Богословље*, год. XLVII (LXI), бр. 2 (2002) 15-26.

Пролог као уводни текст у античкој књижевности, функција пролога у Еванђељу по Марку, кратко тумачење, резиме на немачком.

2003.

[6] „Свадба у Кани Галилејској“, *Логос* 1 (2003) 179-190.

Тумачење текста Јн 2, 1-12, теолошка порука чуда у Кани Галилејској

2004.

[7] „Основе наративне методе и њен значај за тумачење Светог писма Новог завета“, *Беседа*, књ. 6 (2004) 119-142.

Наративна метода и њен положај у оквиру савремене методологије, теорија наративне методе, пример примене на Еванђељу по Марку, резиме на немачком.

[8] „Thomas Söding, *Više od knjige. Razumeti Bibliju*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2001, 390“, *Беседа*, књ. 6 (2004) 159-161.

Приказ.

[9] „Joakim Gnilka, *Teologija Novog Zavjeta*, Herder, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1999, 392“, *Беседа*, књ. 6 (2004) 163-165.

Приказ.

2007.

[10] „Предговор“ у: Удо Шнеле, *Увод у новозаветну егзегезу*, Београд: ПБФ 2007, 7-15.

Значај историјско-критичке методе за тумачење новозаветних текстова.

[11] „*Global Bible Commentary* (изд. Daniel Patte и др.), Abingdon Press, Nashville 2004“, *Богословље*, год. LXVI, бр. 1-2 (2007) 222-223.

Приказ.

2008.

[12] „Прво чудо Сина Божијег у Еванђељу по Марку. Тумачење Мк 1, 21-28“, *Богословље*, год. LXVIII (LXVII), бр. 2 (2008) 24-39.

Наративна улога чуда у Еванђељу по Марку, кратко тумачење текста Мк 1, 21-28, резиме на немачком.

[13] „Упоредни преглед Еванђеља – Синопис (приредио Р. Кубат), Београд: Глафира, ПБФ 2008“, *Богословље*, год. LXVIII (LXVII), бр. 2 (2008) 216-218.
Приказ.

2009.

[14] „Mission and Communication in Early Christianity. Christian Travelling as an Instrument of Unity of the Church in the New Testament and Apostolic Fathers“, *Sacra Scripta*, год. VII, бр. 2 (2009) 239-240.

Апстракт дисертације.

[15] „*Mare nostrum* у служби Еванђеља: почетак хришћанске мисије у античком свету“, у: *Библијата и морето*, Софија: И. Найденов 2009, 77-91.

Саопштење на научном скупу.

[16] „Има ли смисла трагати за првобитним смислом? Теолошки значај историјско-критичке методе“, *Саборност: теолошки годишњак* 3 (2009) 1-17.

Оригинални научни рад.

[17] „Нови домети историјске психологије Новог завета као теолошко-херменеутичке дисциплине“, *Саборност: теолошки годишњак* 3 (2009) 327-333.

Кратка научна расправа.

[18] „Поредак у хришћанском дому: социолошко-еклисијални аспекти породичних односа у Кол. 3, 18 – 4, 1 и Еф. 5, 22 – 6, 9“, *Богословље* год. LXVIII, бр. 2 (2009) 27-42.

Оригинални научни рад.

2010.

[19] *Мисија и комуникација у раном хришћанству*, Београд: Православни богословски факултет, Институт за теолошка истраживања 2010, 300 стр. ISBN 978-86- 7405-065-1.

Садржај:

Предговор (9)

Апстракт (10)

Abstract (11)

I Увод (13-35)

II Путовања хришћана у апостолско доба (36-92)

III Путовања хришћана у постапостолско доба (93-246)

IV Значај хришћанских путовања за јединство Цркве (247-258)

Резиме (259-265)

Скраћенице (266-267)

Извори (268-269)

Литература (270-285)

Индекс библијских цитата (286-290)

Индекс појмова (291-292)

Индекс географских појмова (293-294)

Индекс места из текстова апостолских отаца (295-296)

Индекс имена (297-300)

[20] *Увод у Нови завет: основи новозаветне науке I*, Београд: Православни богословски факултет, Институт за теолошка истраживања 2010, 224 стр. ISBN 978-86-7405-070-5.

Садржај:

Списак скраћеница (8-10)

Предговор (11-12)

1. Увод (13-22)

2. Општа помагала за проучавање Новог завета (23-28)

3. Канон Светог писма Новог завета (29-39)

4. Ранохришћанска хронологија (40-48)

5. Ранохришћански списи изван канона Новог завета (49-54)

6. Усмено хришћанско предање – предлитерарне форме (изван текстова канонских јеванђеља) (55-59)

7. Личност и списи светог апостола Павла (60-129)

8. Настанак синоптичких еванђеља – од усмених предања до писане речи (130-141)

9. Синоптичка еванђеља (142-175)

10. Јовановски списи (176-199)

11. Посланица Јеврејима (200-203)

12. Посланица Јаковљева (204-206)

13. Посланица Јудина (207-208)

14. Посланице Прва и Друга Петрова (209-213)

Индекс библијских цитата Новог завета (214-223)

Индекс дела црквених писаца (224)

Индекс дела античких аутора (224)

[21] „Социјална правда у Новом завету: Једна скица“, *Саборност: Теолошки годишњак*, 4 (2010) 15-39.

Оригинални научни рад.

[22] „Значај археологије за истраживања историјског Исуса. Херменеутика артефакта“, *Саборност: теолошки годишњак* 4 (2010) 355-359.

Кратка научна расправа.

[23] „Mission completed? Η κατανόηση της ιεραποστολής στις *Πράξεις των Αποστόλων* του Λουκά“, *Црквене студије* 7 (2010) 55-65.

Оригинални научни рад.

[24] „The First Miracle of the Son of God in the Gospel of Mark (Mark 1, 21–28). A Contribution to Mark’s Christology“, *Sacra Scripta*, год. VII, бр. 2 (2010) 185-201.

Оригинални научни рад.

2011.

[25] „Смисао или смислови библијског текста? Прилог за један херменеутички нацрт“, *Српска теологија данас 2010*, књ. 2: Зборник радова Другог годишњег симпозиона (ПБФ Београд, 28-29. мај 2010), уред. Б. Шијаковић, Београд: Институт за теолошка истраживања ПБФ 2011, 21-25.

Пројектна тема.

[26] „Αικατερίνη Τσαλαμπούνη, *Η Μακεδονία στην εποχή της Καινής Διαθήκης*, Βιβλική

Βιβλιοθήκη 23, Εκδόσεις Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2002, 302. стр.“,
Богословље, год. LXX, бр. 1 (2011) 172-175.

Рецензија.

[27] „Новозаветна наука и савремене религијске студије“, *Саборност: Теолошки годишњак* 5 (2011) 291-296.

Приказ/Расправа.

[28] „Нови завет и философија“, *Саборност: Теолошки годишњак* 5 (2011) 297-302.

Приказ/Расправа.

[29] „Οι περιοδεύοντες ιεραπόστολοι στη Συρία στο Ευαγγέλιο κατά Ματθαίον και στη Διδαχή“, *Црквене студије* 8 (2011) 153-163.

Оригинални научни рад.

[30] „Књижевне форме тумачења Новог завета и њихова рецепција код српских тумача“, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 10, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 27-28. мај 2011), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2011, 13-25.

Пројектна тема.

[31] „Peter Kuhn (прир.), *Gespräch über Jesus. Papst Benedikt XVI. im Dialog mit Martin Hengel, Peter Stuhlmacher mit seinen Schülern in Castelgandolfo 2008. Im Auftrag der Joseph Ratzinger Papst Benedikt XVI.-Stiftung*, Mohr Siebeck, Tübingen 2010, 137 стр. ISBN 978-3-16-150441-9“, *Теолошки погледи*, год. 41, бр. 2 (2011) 169-173.

Рецензија.

2012.

[32] „The Parables: A Theological Approach. Reading Parables in the Context of the Orthodox Church“, у: *Gospel Images of Jesus Christi in Church Tradition and Biblical Scholarship. Fifth International East-West Symposium of New Testament Scholars, Minsk, September 2 to 9, 2010*, Tübingen: Mohr Siebeck, 2012, 291-312.

Оригинални научни рад, поглавље у зборнику од међународног значаја.

[33] „Intentio auctoris. Смисао који аутор даје библијском тексту: првобитни и/или један?“, *Српска теологија данас 2011*, књ. 3: Зборник радова Трећег годишњег симпозиона (ПБФ Београд, 27-28. мај 2011), уред. Б. Шијаковић, Београд: Институт за теолошка истраживања ПБФ 2012, 11-18.

Оригинални научни рад.

[34] „A σοφία kifejezés Pál szóhasználatában. Kísérlet egy szöveg-pragmatikus elemzésre“, у: В. György (прир.), *Isteni Bölcsesség Emberi Tapasztalat. Szegedi Nemzetközi Biblikus Konferencia 2011. szeptember 8–10*, JATEPress, Szeged 2012, 79–88.

Саопштење на научном скупу.

[35] „Значај критике текста за српске преводе Новог завета“, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 11, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 23. децембар 2011), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2011, 31-41.

Пројектна тема.

[36] „Μιᾶς ὑποκòς ἄνδρα – 1Тим 3, 2 у сукобу интерпретација“, *Богословље*, год. LXXI, бр. 1 (2012) 63-72.

Оригинални научни рад.

[37] „Lukas Vischer, Ulrich Luz and Christian Link, *Unity of the church in the New Testament and Today*, Cambridge: W. B. Eerdmans Publishing Company 2010, 254 str, ISBN: 978- 08028-6376-8“, *Богословље*, год. LXXI, бр. 1 (2012) 118-121.

Рецензија.

[38] „Значај критике текста за српске преводе Новог завета: део други“, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 12, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 25. мај 2012), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2012, 31-39.

Пројектна тема.

2013.

[39] „Weisheit und Liebe bei Paulus. Versuch einer text-pragmatischen Analyse des 1 Korintherbriefes“, *Evangelische Theologie* 1 (2013) 51-65.

Оригинални научни рад.

[40] „Предговор“, у: О. Кулман, *Држава у Новом завету*, Београд: Отачник 2013, 5-7.

Предговор.

[41] „Bischofsamt und Ehe im 1Tim 3,2“, *Biblische Notizen. Neue Folge* 158 (2013) 119-134.

Оригинални научни рад.

[42] „Psalm 110 im Neuen Testament und in der frühen Kirche. Von der Christologie zum Gemeindeaufbau“, *Sacra Scripta* 1 (2013) 96-109.

Саопштење на научном скупу.

[43] „Разумети ‘демитологизацију’“, у: *Криза савремених језика теологије*, прир. В. Вукашиновић, Београд: Институт за културу сакралног: Монс Хемус 2013, 59-73.

Саопштење на научном скупу, поглавље у тематском зборнику.

[44] „Von Jesus zu Christus oder von Christus zu Jesus. Exegetisch-hermeneutische Erwägungen zu Mk 1,1“, у: В. Geoergy (прир.), *Jézustól Krisztusig. 24. Nemzetközi Biblikus Konferencia*, Szeged: JATEPress 2013, 111-120.

[45] „Εντολή και παραίνεση στην Αγία Γραφή“, у: S. Zoumpoulakis (прир.), *Η επιστροφή της ηθικής. Παλαιά και νέα ερωτήματα*, Athens: Artos Zois 2013, 37-52.

Саопштење на научном скупу, поглавље у зборнику.

[46] „James Buchanan Wallace, *Snatched Into Paradise (2 Cor 12: 1–10). Pauls' Heavenly Journey in the Context of Early Christian Experience*, BZBW 179, De Gruyter, Berlin/New York 2011, стр. 391“, *Богословље*, год. LXXII, бр. 1 (2013) 257-261.

Рецензија.

[47] „Значај критике текста за српске преводе Новог завета. Део трећи: перспективе за будући рад“, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 13, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 21. децембар 2012), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2013, 36-42.

Пројектна тема.

[48] „Коментар као књижевна врста. Опште карактеристике“, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 14, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 24. мај 2013), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2013, 17-25.

Пројектна тема.

2014.

[49] „Коментар на Еванђеље по Јовану Емилијана Чарнића“, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 15, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 14. децембар 2013), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2014, 40-46.

Пројектна тема.

[50] „Невоље с покривалом: позадина спора у *1Кор 11,2-16*“, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 16, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 30. мај 2014), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2014, 30-36.

Пројектна тема.

[51] „Читајући Павла с Агамбеном: Философски коментар на Посланицу Римљанима“, *Теолошки погледи* 3 (2014) 679-700.

Оригинални научни рад.

[52] „‘Не више до онога што је писано’. Ерминевтички значај *1Кор 4,6б*“, *Богословље*, год. LXXIII, бр. 2 (2014) 117-126.

Оригинални научни рад.

2015.

[53] *Који чита да разуме: теме из Светог Писма Новог Завета*, Београд: Хришћански културни центар „др Радован Биговић“: Православни богословски факултет, Библијски институт 2015, XIV, 278 стр. ISBN 978-86-85273-34-6

Садржај: (стр. VII-VIII)

Реч уредника (IX-X)

Предговор аутора (XI-)

I. Еванђеље

Родослов Исуса Христа (1-4)

Ко су „сиромашни духом“ из Мт 5, 3? – покушај једног алтернативног тумачења – (5-8) Браћа и сестре Исуса Христа (9-12)

Хула на Духа Светога (13-16)

Првоврховни Апостол (17-20)

„Синови су слободни“ (Мт 17, 26) (21-23)

Суд и праштање (Мт 18, 23–35) (24-27)

Христова есхатолошка беседа (28-31)

Цвети – почетак страдања Господњег (Мк 11, 1–11) (32-35)

Цару царево, Богу Божије (Мк 12, 13–17) (36-38)

Две параболе о крају света (Мк 13, 28–37) (39-41)

Крсна смрт Господња (42-44)

Исповедање вере римског капетана (45-48)

Младић у празном гробу (Мк 16, 5) – ранохришћанска васкршња катихеза – (49-51)

Седмдесеторица апостола (52-55)

Прича о безумном богаташу (Лк 12, 16–21) (56-58)

Прича о блудном сину (Лк 15, 11–32) (59-68)

Парабола о неправедном управитељу (Лк 16, 1–13) (69-78)

О богаташу и Лазару (Лк 16, 19–31) (79-82)

О непрекидној молитви (Лк 18, 1–8) (83-86)

О томе како се треба молити (Лк 18, 9–14) (87-90)

Парабола о злим виноградарима (Лк 20, 9–19) (91-96)

Удовичине лепте (Лк 21, 1–4) (97-100)

Два ножа (101-104)

Пут у Емаус (Лк 24, 13–35) (105-115)

„Шта је теби до мене, жено?“ (116-119)

„Јелини“ у Еванђељу по Јовану (Јн 7, 35; 12, 20) (120-123)

Тројезични крсни натпис (Јн 19, 20) (124-126)

Нова породица под крстом (Јн 19, 25–27) (127-129)

„Не дотичи ме се“ (130-134)

„Господ мој и Бог мој!“ (135-138)

Наслеђе Апостола Јована (139-142)

Марија Магдалина према сведочанствима канонских Еванђеља (143-147)

Још једно „изгубљено Еванђеље“? (148-152)

II. Апостол

Ломљење хлеба у Делима апостолским (2, 42.46; 20, 7) (153-155)

Ломљење хлеба у Делима апостолским 27, 33–38 (156-158)

Јовановска Педесетница и Дела апостолска (159-162)

„Слаби“ и „јаки“ у вери (Рим 14, 1; 15, 1) (163-168)

Поздрав Руфу и мајци (Рим 16, 13) (169-171)

Поделе у Коринту (1Кор 1, 10–17) (172-177)

Поглавари овога века (1Кор 2, 8) (178-180)

Преступ коринтског блудника и казна (1Кор 5, 1–5) (181-186)

Хришћани пред незнабожачким судовима (1Кор 6, 1–8) (187-190)

Поделе и подвајања: нужност или недопустиво стање (1Кор 11, 17–19) (191-194)

Дарови Духа Светога (195-197)

Дар говорења језика (198-201)

Жене у Новом Завету (202-210)

„Крштавање за мртве“ (1Кор 15, 29) (211-217)

„Жалац у тело“ (2Кор 12, 7) (218-223)

Сукоб у Антиохији (Гал 2, 11–14) (224-229)

Ране Исусове (Гал 6, 17) – Апостол Павле о крсној смрти Господа Исуса Христа – (230-232)

Философија у Колоси (Кол 2, 8) (233-238)

Богатство и сиромаштво у Посланици Јаковљевој (239-244)
Јаков Заведјејев, Јаков Алфејев и Јаков, брат Господњи (245-248)
Препоруке за даље читање (249-252)
Индекс библијских стихова (253-270)
Индекс имена библијских личности (271-273)
Индекс библијских топонима (274)
Индекс имена осталих личности, аутора и топонима (275)

Рец.:

А. Ђаковац, *Православље* 1167 (2015) 36-37.

[54] „Апостолска моћ и немоћ: снага писане речи и слабост телесног присуства у 2 Кор 10–13“, *Српска теологија у двадесетом веку: истраживачки проблеми и резултати*, књ. 17, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 5. децембар 2014), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2015, 19-26.

Пројектна тема.

[55] „Εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται (Фил 1,18). Апостол Павле у спору са браћом“, *Српска теологија данас 2014*, књ. 6: Зборник радова Шестог годишњег симпозиона (30. мај 2014), ур. Р. Поповић, Београд: Православни Богословски Факултет 2015, 361–366.

Саопштење на скупу од националног значаја.

[56] „Die Schrift im Dienst der gesunden Lehre. Text-pragmatische Erwägungen zu 2Tim 3,14-17“, *Annali di storia dell'Esgesi* 32/2 (2015) 309-324.

[57] „Is there Orthodox Exegesis? Engaging Contextual Hermeneutics in Orthodox Biblical Studies“, *Ortodoksia* 55 (2015) 7-42.

Оригинални научни рад.

[58] „У опасности на мору (2Кор 11, 26): путеви комуникације ранохришћанске мисије у античком свету“, у: *Када Израил беше дете: зборник радова из библијске теологије у част професора Драгана Милина*, прир. Р. Кубат, Београд: Православни богословски факултет Универзитета, Библијски институт 2015, 49-58.

Поглавље у тематском зборнику

[59] „A. Merkt, 1. Petrus, Teilband 1, Vandenhoeck - Ruprecht, Goettingen 2015“, *Теолошки погледи* 3 (2015), 744-745.

Рецензија.

2016.

[60] „The Holy Spirit and the Church in the Gospel of John. A Discourse Analysis of John 20,19-23“, у: *The Holy Spirit and the Church according to the New Testament. Sixth International East-West Symposium of New Testament Scholars, Belgrade, August 25 to 31, 2013*, ур. Р. Dragutinovic, K.-W. Niebuhr, J. B. Wallace, WUNT, Tübingen: Mohr Siebeck 2016, 134-151.

Саопштење на Међународном скупу по позиву, штампано у целини

[61] „Tobias Nicklas, *Jews and Christians?: Second-Century „Christian“ Perspectives on the „Parting of the Ways“ (Annual Deichmann Lectures 2013)*“, *Теолошки погледи / Theological Views XLIX* (1/2016), стр. 181–183.

Рецензија.

[62] „Епистолярна биографија. Још један покушај хронологизације посланица апостола Павла“, *Богословље* 1 (2016), 36-43.

Научна расправа

[63] „Ulrich Luz, *Exegetische Aufsätze* [Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 357]“, *Теолошки погледи XLIX* (2/2016), 408–410.

Рецензија

[64] „Ernst Dassmann, *Die eine Kirche in vielen Bildern. Zur Ekklesiologie der Kirchenväter* [Standorte in Antike und Christentum 1 ; Stuttgart: Anton Hiersemann, 2010“, *Теолошки погледи XLIX* (2/2016), 410–412.

Рецензија

[65] „Ταῦτα πάσχω (2Tim 1,12) Wer verfolgt wen in den Pastoralbriefen?“, *Ephemerides Theologicae Lovanienses* 92/3 (2016) 469-486.

Оригинални научни рад

[66] „ΧΑΡΙΣ у 2Кор 8–9. Неке преводилачке недоумице и могућа решења“, *Богословље* 2 (2016), 114-121.

Оригинални научни рад

2017.

[67] „Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστόν (2Tim 2,8): Jesusgeschichte und Pauluserzählung in den Pastoralbriefen“, у: P. Dragutinović – T. Nicklas – G. Rodenbiker – V. Tatalović, *Christ of Sacred Stories*, WUNT II, Mohr Siebek, Tübingen 2017, 177-190.

Саопштење на међународном скупу по позиву, штампано у целини

[68] „Blažena Djeвица Marija u pravoslavlju: sjaj Crkve i ikona ljudske ljepote“, у: Darija DAMJANOVIĆ BARIŠIĆ, Ivica RAGUŽ, Boris VULIĆ (prir.), *Gospa Tekijskoj. Zbornik radova*, Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, Đakovo 2017, 127-133.

Саопштење на међународном скупу по позиву, штампано у целини

[69] „Милост хоћу, а не жртвоприношење (Мт 9,12; 12,7)“, *Богословље* 1 (2017) 64-72.

Оригинални научни рад

[70] “The Advantage of Having the Scriptures. An Exegesis of Romans 3,1-20”, in: C. Breytenbach (ed.), *God's Power for Salvation: Romans 1,1-5,11*, COP 23, Brill, Leiden 2017, 97-115. ISBN: 978-90-429-3534-1

Саопштење на међународном скупу по позиву, штампано у целини

[71] C. R. Holladay, *Introduction to the New Testament. Reference Edition*, Baylor University Press, Waco, Texas 2017, *Богословље* 1 (2017) 219-221.

Рецензија

[72] U. Luz, *Theologische Hermeneutik des Neuen Testaments*, Neukirchener Theologie, Neukirchen – Vluyn 2014, *Богословље* 1 (2017) 221-224.

Рецензија

[73] Th. J. Kraus – M. Sommer (прир.), *Book of Seven Seals. The Peculiarity of Revelation, its Manuscripts, Attestation, and Transmission*, *Теолошки погледу L* (1/2017), 205–209.

Рецензија

[74] A. Puig Tàrrach – J. M. G. Barclay – J. Frey – O. McFarland (прир.), *The Last Year of Paul. Essays from Tarragona Conference, Juni 2013*“, *Теолошки погледу L* (1/2017), 209–212.

Рецензија

[75] „Weisheit und Liebe bei Paulus. Versuch einer text-pragmatischen Analyse des 1 Korintherbriefes“, у: В. Šijaković (прир.), *Durch Glauben Denken*, првобитно објављено у: *Evangelische Theologie* 1 (2013) 51-65 [39]

[76] „Увод у српско издање“, у: М. Мичел, *Павле, Коринћани и рођење хришћанске херменеутике* (прев. Фива Савковић), Манастир Градац 2017, VII – XII.

[77] „Предговор“, у: М. Хенгел, *Син Божји. Порекло христологије и историја јеврејско-јелинитичке религије*, Sebastian Press 2017, 7-15.

2018.

[78] J. Dušek – J. Roskovec (eds.), *The Process of Authority. The Dynamics in Transmission and Reception of Canonical Texts*, *Theologische Literaturzeitung*, Nr. 1 (2018) Column 37–39.

[79] Cosmin Pricop, *Die Verwandlung Jesu Christi*, xviii + 378pp. (Tübingen: Mohr Siebeck, 2016) ISBN 9783161536953 (= *Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament*, 2. Reihe 422) € 99, *Novum Testamentum* 4/59 (2017) 102-104.

[80] Hirsch-Luipold, Rainer, *Gott wahrnehmen. Die Sinne im Johannesevangelium*. Ratio Religionis Studien IV. Tübingen: Mohr Siebeck 2017. *Theologische Literaturzeitung*, Nr. 9 (2018) Column 888–889.

[81] “New Testament Orthodox Hermeneutics in Eastern Europe: Background and Future Perspectives”, in Ch. Karakolis – E. Tsalabouni (прир.), *Orthodox Hermeneutics of the New Testament*, Volos 2018 (forthcoming)

[82] „What Can Be Expected From An Orthodox Biblical Exegesis? Some Hermeneutical Reflections“, in: *Christentum und Europa*, WGTh, 2018, 376-387.

[83] “Voneinander lernen: Ökumenische Praxis am Beispiel der orthodoxen und christkatholischen Theologie”, *Internationale Kirchliche Zeitschrift*, (forthcoming)

[84] “Две старозаветне катене у Посланици Римљанима (3,10–19; 15,7–13).

Интертекстуалност и прагматика текста”, Богословље 77/1 (2018) 17–30.

[85] W. Grünstäudl, U. Poplutz, T. Nicklas (прир.) *Der zweite Petrusbrief und das Neue Testament*, WUNT 397, Mohr Siebeck, Tübingen 2017, стр. 357, Богословље 77/2 (2018) forthcoming

[86] *Interpretation of Scripture in the Orthodox Church Engaging Contextual Hermeneutics in Orthodox Biblical Studies*, Christian Cultural Centre – Biblical Institute, Belgrade 2018 (forthcoming)

Б. Приређени тематски зборници

1. *The Holy Spirit and the Church according to the New Testament: Sixth International East- West Symposium of New Testament Scholars*, P. Dragutinović, K.-W. Niebuhr, J. B. Wallace, WUNT I/354, Tübingen: Mohr Siebeck 2016.

2. *Christ of Sacred Stories*, P. Dragutinović – T. Nicklas – G. Rodenbiker – V. Tatalović, WUNT II/453, Mohr Siebeck, Tübingen 2017.

3. Кубат, Р. – Драгутиновић, П. (прир.), *Лексикон Библијске Егзегезе*, Службени гласник/Библијски институт, Београд 2018.

В. Преводи стручних текстова

(а) Са немачког:

1. Јоанис Каравидопулос, „Откривење и богонадахнутост Писма: Тумачење Новог завета у православној Цркви“, *Богословље*, год. XLV (LIX), бр. 1-2 (2001) 183-194.

2. Ханс Кремер, „Основна поставка појма слободе у антици“, *Беседа*, бр. 6 (2004) 95-109.

3. Едуард Лозе, „Месија и Син Човечији“, *Беседа*, бр. 6 (2004) 41-50.

4. Ед П. Сандерс, „Поновни долазак Господа Исуса Христа и Васкрсење мртвих у теологији апостола Павла“, *Богословље*, год. LXIV, бр. 1-2 (2005) 41-47.

5. Урс фон Аркс, „Епископ Николај Велимировић (1880-1956) и његове студије у Берну у оквиру старокатоличких и српско-православних односа“, *Српска теологија у двадесетом веку: Истраживачки проблеми и резултати*, књ. 2, Зборник радова научног скупа (ПБФ Београд, 24. и 25. мај 2007), прир. Б. Шијаковић, Београд: Православни богословски факултет 2007, 7-27.
6. Удо Шнеле, *Увод у новозаветну егзегезу*, Београд: ПБФ 2007.
7. Г. Рихтер, „Поводи и мотиви за учење Григорија Паламе о божанским енергијама“, у: *ΟΥΣΙΑ, ΥΠΟΣΤΑΣΙΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑ: аспекти мисли Григорија Паламе*, прир. М. Кнежевић, Београд: Православни богословски факултет, Институт за теолошка истраживања 2013, 239-251.
8. Ф. Штолц, „Разликовање Бога и света: монотеизам“, у: *Када Израил беше дете: зборник радова из библијске теологије у част професора Драгана Милина*, прир. Р. Кубат, Београд: Православни богословски факултет Универзитета, Библијски институт 2015, 205-218.
9. Михаил Фидровиц, *Теологија црквених отаца. Основе ранохришћанског промишљања вере*, Београд: Институт за теолошка истраживања 2016, 450 стр.

(б) Са грчког:

10. Петрос Василиадис, „Библијски карактер православног богослужења“, *Видослов*, год. 13, бр. 37 (2006) 85-102.
11. Јован Зизијулас, „Јелинизам и хришћанство: сусрет два света“, Београд: Хришћански културни центар 2008.
12. Х. Јанарас, „Људска права и православна Црква“, Р. Биговић (прир.), *Људска права у хришћанској традицији*, Београд: Службени гласник 2009, 113-121.
13. К. Деликонстадис, „Права човека. Философски приступ“, Р. Биговић (прир.), *Људска права у хришћанској традицији*, Београд: Службени гласник 2009, 123-137.
14. Ј. Петру, „Карта основних права и питање вредности“, Р. Биговић (прир.), *Људска права у хришћанској традицији*, Београд: Службени гласник 2009, 139-147.
15. Ј. Петру, „Људска права и солидарно друштво. Препород добровољног рада у наше време“, Р. Биговић (прир.), *Људска права у хришћанској традицији*, Београд: Службени гласник 2009, 149-156.
16. Д. Литл, „Људска права и одговорности у плуралистичком свету“, Р. Биговић (прир.), *Људска права у хришћанској традицији*, Београд: Службени гласник 2009, 157-165.
17. Х. Караколис, „Новозаветна наука у православној Цркви и теологији: потреба и изазов једне синтезе“, *Богословље*, год. LXIX, бр 1 (2010) 1–2 (2010) 50–71.

(в) Са енглеског:

18. Ј. Каравидопулос, „Од римске политике до хришћанске теологије – трансформација савремене политичке терминологије у нову теолошку

терминологију у 1. Посланици Солуњанима апостола Павла“, *Теолошки погледи* 2 (2012) 273–280.

